

VĚZENÍ JAKO TOTÁLNÍ INSTITUCE

23.2.2018

Resocializace a integrace

- **Socializace** - Je to sociologický, sociálně psychologický a pedagogický pojem, který označuje proces, při kterém se jedinec začleňuje do společnosti, přičemž si osvojuje její hodnoty, normy, chování, schopnosti a učí se sociálním rolím. Výsledkem tohoto procesu je vytvoření "sociálního já", sociální identity a sociokulturní osobnosti. Socializace probíhá po celý život, nejdůležitější je však v dětství a mládí. (Jandourek 2007)
- **Resocializace** – „složité proces nápravy a změny neuspokojivé socializace, též korektivní socializace či penitenciární resocializace.“ (Sochůrek 2007)
 - Předpokládá socializaci
 - Resocializační programy
- **Reintegrace** = začlenění jedince do společnosti = obnovení sociálních aktivit a vztahů, plnění role občana

X sociální vyloučení

Erving Goffman

- americký sociolog, antropolog, sociální psycholog kanadského původu.
- Představitel chicagské školy, myšlenkového proudu, který vznikl ve 20. letech 20. století. Předmětem jejího zkoumání byla sociologie města a kriminologie.
- Pojmy: tzv. dramaturgická perspektiva, pojmy jako role, scéna, zákulisí atd.
- Díla: *Asylums: Essays on the Social Situation of Mental Patients and Other Inmates*, 1961

TOTÁLNÍ INSTITUCE

- „jako místo, kde bydlí a pracuje větší počet jedinců v podobné situaci. Jsou na delší dobu odříznuti od ostatní společnosti a vedou společně uzavřený a formálně řízený život.“ (Goffman 1991)
- Chovanci totálních institucí jako sociální menšina
- Instituce s nejnižším prahem tolerance k chování klienta

KLASIFIKACE TOTÁLNÍCH INSTITUCÍ

1. to zařízení pečující o ty, o nichž se soudí, že se **sami o sebe postarat nedokáží a současně jsou pro okolí neškodní**, tedy instituce pro tělesně postižené, domovy důchodců, sirotčince a chudobince.
2. zařízení pro osoby, které **o sebe pečovat nedokáží a zároveň představují nebezpečí pro společnost**, ač neúmyslné: sanatoria pro osoby s tuberkulózou, psychiatrické léčebny či leprosária.
3. totálních institucí je zřízen k ochraně společnosti proti **osobám vědomě nebezpečným**, přičemž zde primárně nejde o blaho takto izolovaných osob. Patří sem věznice, nápravná zařízení, tábory válečných zajatců a koncentrační tábory.
4. instituce ustavené za účelem **plnění pracovních úkolů** a ospravedlňující se těmito účely: kasárna, lodě, internátní školy, pracovní tábory, koloniální základny a rozlehlé usedlosti z pohledu těch, co žijí v časti pro služebnictvo.
5. sociální zřízení, jež mají **umožnit stáhnout se ze světa**, přičemž často slouží zároveň k přípravě **duchovních**, kupříkladu opatství, kláštery nebo řádové školy.

SPOLEČNÉ CHARAKTERISTIKY

- Všechny aspekty života se uskutečňují na **jednom místě** a pod vedením stále stejné, **jediné authority**
- Všechny fáze každodenní činnosti probíhají za **bezprostřední přítomnosti ostatních**, se všemi se zachází stejně a vyžaduje se od nich, aby společně vykonávali tytéž záležitosti
- Všechny fáze každodenní činnosti jsou **pečlivě naplánovány**, přičemž jedna činnost vede v předem stanoveném čase k následující činnosti a celkově je pořadí činností je nařízeno shora systémem formálních pravidel a skupinou úředníků
- Vynucené aktivity jsou propojeny v jednom racionálním schématu - aby naplňovalo **oficiální cíle instituce**

TOTÁLNÍ INSTITUCE JE...

Sociální hybrid – rezidenční komunita a formální organizace

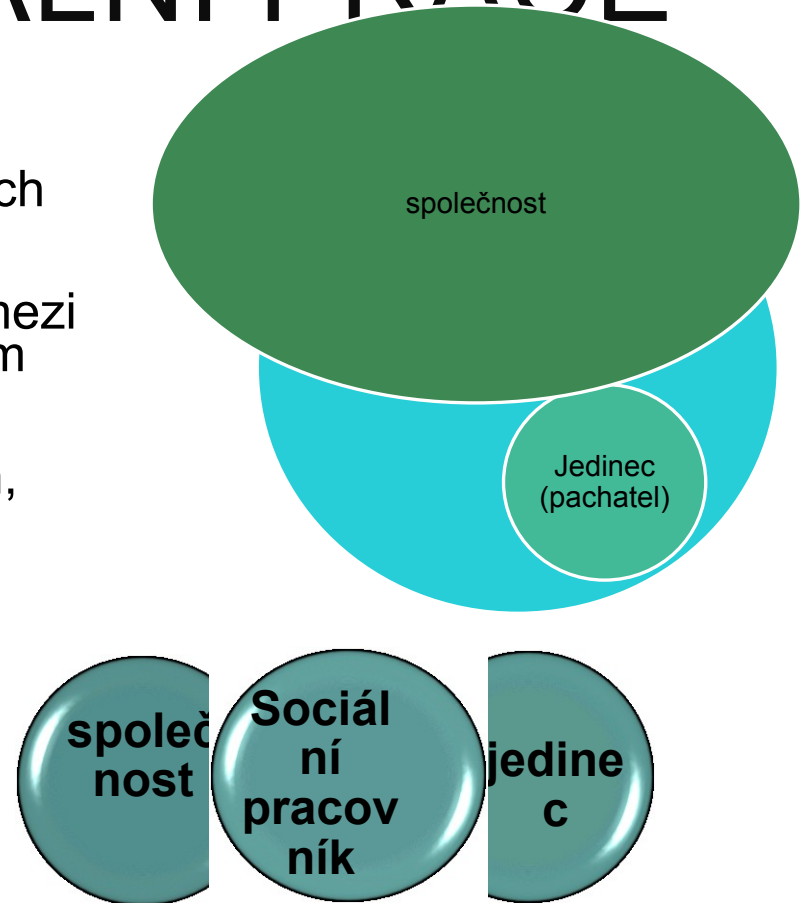
POJETÍ SOCIÁLNÍ PRÁCE

Sociální práce – hlavním znakem je poskytování **pomoci** lidem v obtížných životních situacích.

Zabývá se především **interakcemi** mezi člověkem a jeho sociálním prostředím (Musil 2004)

...ale také „sociální kontrola“ (Jordan, 1987), „sociální zachování“ (Webb a Wistow 1987), „sociální fungování“ (Council od social Work Education)

Cíl totální instituce X sociální práce

BALANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH PRACOVNÍKŮ V TOTÁLNÍ INSTITUCI – OBLASTI DILEMAT

Význam pomoci a potřeb ve
vztahu pachatele – společnost

Bezmoc a moc ve vztahu
k systému, společnosti –
postavení SP v instituci

Empatie a pochopení pachatele a
jeho situace x Manipulace,
účelové jednání a nedůvěra,
obežřetnost

relevance organizace x
pracovníka

Prostředí věznice – bezpečnostní
opatření a podmínky

Prožitek nedůvěry vůči
pracovníkovi

Práce s omezeným poskytováním
informací

Balancování mezi represí a pomocí

Individuální styl – individuální
teorie práce s pachateli

Různorodá a rozmanitá práce

Literatura a zdroje

Publikace:

1. ČERNÍKOVÁ, Vratislava. Sociální ochrana: terciární prevence, její možnosti a limity. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 244 s. ISBN 9788073801380. DAY, Peter. Social work and social control. New York: Taylor & Francis, 1981.
2. www.vscr.cz

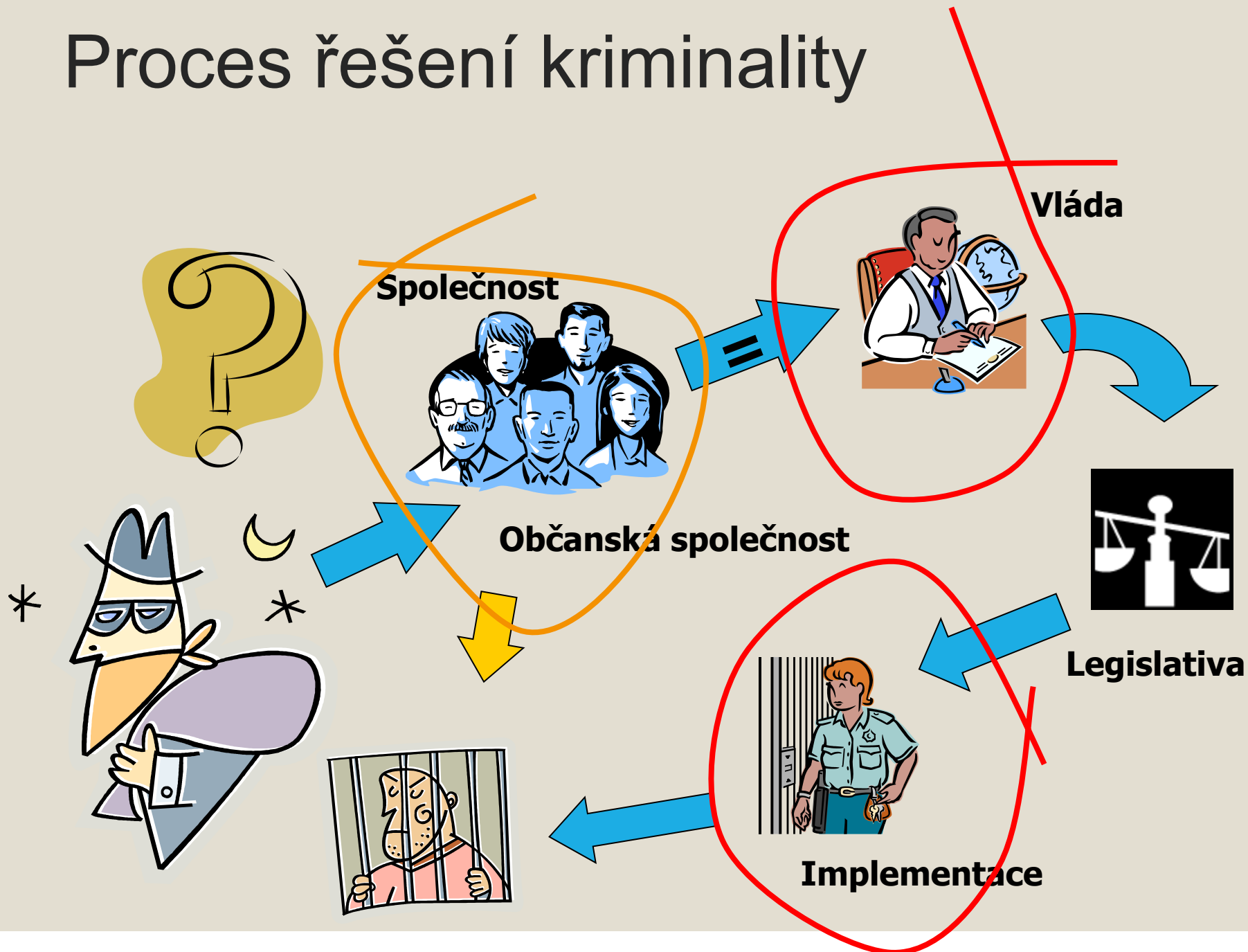
Vězeňství v Evropě a ve světě

Kriminalita a sociální práce s pachateli SPR508
Mgr. Petra Horová, PhD.
24.2.2018

Seminární úkol

- *Úkol:* Představte jedno zahraniční vězeňské zařízení nebo organizaci, která se věnuje pachatelům trestné činnosti.

Proces řešení kriminality

ICPA

<https://icpa.ca/our-members/>

<http://prisonstudies.org/>

Závěry

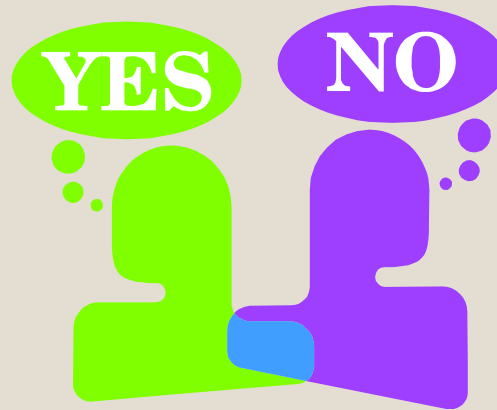
Jaké sociální služby

- **Typy sociálních služeb:** můžeme se setkat převážně se stejnými druhy služeb (dopisování, informace, vzdělávání,...)
 - ČR - nejčastější dopisování a informace
 - NL – návštěvy
 - Nizozemí jsme se navíc setkali se specifickou službou udržení bydlení, která pronajímá domy uvězněných
 - V České republice je zase jedinečným projektem Domov sv. Karla Boromejského
- **Kdo poskytuje služby:** profesionálové X dobrovolníci
 - Dobrovolníci tvoří velké procento hlavně v Nizozemí, kde jejich činnost obsáhne až 4/7 těchto služeb.

Rozdíly:

- Služby specificky zaměřené
- množství organizací, které se strategicky zabývají pomocí lidem ve výkonu trestu odnětí svobody. Jsou lépe organizovány a jsou přístupnější
- Účast dobrovolníků na poskytování služeb

Zdroje rozdílů jednotlivých zemí

historie

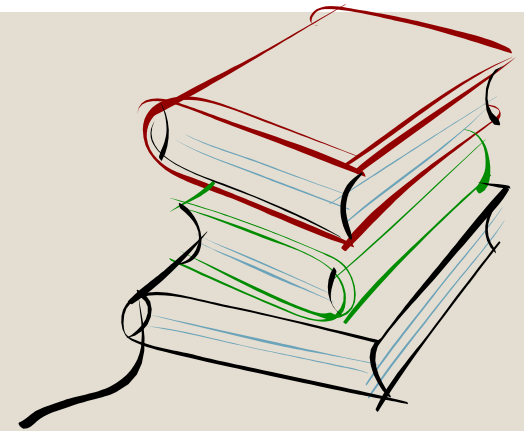
mentalita

economie

zkušenosti

Zdroje (příklady)

- **Literatura**

- Kalmthout. A.M., Hofstee-van der Meulen F.B.A.M., (2007) Foreigners in European Prisons I., Nijmegen.
- Hall. M.P. (1963). The Social services of modern England. London: Routledge & K. Paul

- **WWW**

- <http://scholar.google.com/scholar?hl=cs&lr=&q=info:XnjFM5lOJHYJ:scholar.google.com/&output=viewport&pg=1>

- Webové stránky organizací:

- www.bonjo.nl
- <http://www.podaneruce.cz/cz/>

DĚKUJI ZA POZORNOST